

ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρίμηνη Ενημερωτική και Πολιτιστική Έκδοση του Συλλόγου Αρτοτινών Φωκίδας
Χρόνος 30^{ος} • Αριθμός φύλλου 156 • Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2023 • Γραφεία: Αλκέτου 56 Βύρωνας 16232 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 - 7655568 • Ιστοσελίδα: www.artotina.com • e-mail: artotina.diakos@gmail.com

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΟΠΗΣ ΠΙΤΑΣ ΣΤΙΣ 14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024 ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ ΣΤΙΣ 28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024 ΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΤΟΤΙΝΩΝ "Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ"

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Αρτοτινών "Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ", αποφάσισε σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το Καταστατικό διαδικασία, την πραγματοποίηση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης και κοπής πίτας που θα γίνει στις **14 Ιανουαρίου 2024 στις 11:00 π.μ. στην έδρα του Συλλόγου (οδός Αλκέτου, αριθ. 56, Βύρωνας)** και με θέματα ημερήσιας διάταξης τα παρακάτω:

- Διοικητικός απολογισμός επί πεπραγμένων έτους 2023 και λογοδοσία Δ.Σ.
- Οικονομικός απολογισμός έτους 2023 και έγκρισή του.
- Λοιπά θέματα που τυχόν προταθούν και εγκριθεί η συζήτησή τους σύμφωνα με το άρθρο 17, παρ. 3 του Καταστατικού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αποφάσισε ότι οι Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής θα πραγματοποιηθούν την **Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2024 στις 11:00 π.μ. στην έδρα του Συλλόγου (οδός Αλκέτου, αριθ. 56, Βύρωνας)**.

Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με το Καταστατικό του Συλλόγου, υποψηφιότητα για το νέο Δ.Σ. και την Εξελεγκτική Επιτροπή, μπορούν να θέσουν όσα από τα τακτικά μέλη του Συλλόγου το επιθυμούν και είναι ταμειακώς εντάξει, υποβάλλοντας γραπτή αίτηση τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την ημέρα διεξαγωγής των αρχαιρεσιών. Η ψηφοφορία για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ. και της Εξελεγκτικής Επιτροπής θα αρχίσει αμέσως μετά το πέρας του Διοικητικού-Οικονομικού απολογισμού και τυχόν λοιπών θεμάτων που θα εγκριθεί η συζήτησή τους και θα περατωθεί την 16:00.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους:

- Ταχυδρομικά στα γραφεία του Συλλόγου.
- Με FAX στον αριθμό 210 7655568 &
- Με e-mail στο artotina.diakos@gmail.com

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΡΤΕΚΑΣ
Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΙΑΛΙΚΗ**

Αποχώρηση από το Δ.Σ. του Συλλόγου

Οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι επιτελούν μεγάλη προσφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ιστορίας των χωριών μας. Η συμμετοχή μας στα Διοικητικά Συμβούλια εμπεριέχει προσφορά και αγάπη για τον τόπο καταγωγής μας. Είναι επιβεβλημένη η εναλλαγή των προσώπων που εκλέγονται στο Δ.Σ. του Συλλόγου μας, προκειμένου να προστεθούν νέες ιδέες, αλλά και να επιμερίζεται η ευθύνη της διατήρησης του ιστορικού μας Συλλόγου!

Τα τελευταία χρόνια δυστυχώς παρατηρούμε ότι όλο και λιγότεροι συγχωριανοί μας ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στις εκλο-

γές του Συλλόγου μας. Ο δικός μας κύκλος αυτού του όμορφου ταξιδιού τελειώνει εδώ, δηλώνοντας βέβαια ότι θα βοηθάμε απρόσκοπτα όπου χρειαστεί το νέο Δ.Σ. που θα προκύψει από τις επερχόμενες εκλογές.

Ευχόμαστε αυτή τη φορά να υπάρξει μεγάλο ενδιαφέρον για τη διατήρηση του Συλλόγου μας και να μην βρεθούμε σε δύσκολη θέση! Η Αρτοτίνα είναι ένα μεγάλο Ιστορικό χωριό που έχει δώσει μαθήματα προσφοράς διαχρονικά. Αναμένουμε τις αιτήσεις σας για συμμετοχή.

Ευχαριστούμε θερμά.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Αρτοτίνα εδώ γεννήθηκε ο Αθ. Διάκος

5 | | | Αρτοτίνα (1)· πρ. τὰ άνωτ.
καί οίνος· 1 ποτ. 5 ρεύματα
χρήσιμα. | 199 | 1052

(1) Η Αρτοτίνα ήν πατρίς του περιφήμου πρώτος Διάκου (Αθανασίου), δε υψώσας πρώτος την σημαίαν της επαναστάσεως τῇ 28 Μαρτίου 1821 καὶ ὀριστούσας κατὰ τὴν Λεωβαδίαν καὶ ἄλλαχού, ἐμαρτύρησε, σὺλληφθεὶς καὶ ἀνακκολοπιθεὶς εἰς Λαμίαν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρ. Βρύου.

Από το θιβλίο «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»
του Ιάκωβου Ραγκαβή, τόμος Α, σελ. 576, Αθήνα 1853

Καλή Χρονιά!

**Το Δ.Σ. του Συλλόγου Αρτοτινών
«Ο Αθανάσιος Διάκος»
σας εύχεται Χρόνια Πολλά με υγεία,
ευτυχία και αγάπη σε εσάς
και στις οικογένειές σας**

Εύχομαι το 2024 να φέρει
στις οικογένειές σας υγεία,
χαρά και ευημερία!

Ιωάννης Χριστοδούλου
Πρόεδρος
Κοινότητας Αρτοτίνας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Θάνατοι

• Στις 09/10/2023 απεβίωσε και κηδεύτηκε στον Άγιο Θωμά στις 10/10/2023 ο **Κατσαρός Αποστόλης** του **Γεωργίου**, ετών 94.

• Στις 24/10/2023 απεβίωσε η **Τσέλιου Δέσποινα (Δέσπω)** ετών 88 και κηδεύτηκε στις 25/10/2023 στην Αρτοτίνα.

• Την Δευτέρα 4/12/2023 απεβίωσε ο υποστράτηγος ε. α. **Νικόλαος Γιαννούζης**, γεννηθείς στην Αρτοτίνα το 1933, γιος του Ιερέως Κωνσταντίνου Γιαννούζη. Η κηδεία έγινε την Πέμπτη 07/12/2023 στο Κοιμητήριο Παπάγου. Ο εκλιπών ήταν παντρεμένος με την Ιωάννα Γιαννούζη, απέκτησε δυο κόρες, την Φανή και την Μαρία και έξι εγγόνια, τον Χρήστο, την Ιωάννα, την Νικολέτα, τον Νίκο, τον Αντώνη και την Αναστασία.

• Την Δευτέρα 4/12/2023 απεβίωσε η **Νικολίτσα Παλασκώνη**. Λάτρευε το χωριό του συζύγου της Γεωργίου Παλασκώνη και κάθε φορά που ερχόταν διακοπές στην Ελλάδα επισκεπτόταν το χωριό που τόσο αγαπούσε. Ο καθαρός αέρας, η θέα από τα Βαρδουσία από το μπαλκόνι του σπιτιού και οι αξέχαστες στιγμές με συγγενείς και φίλους στην πλατεία του χωριού ήταν αμέτρητες. Αγαπούσε να πηγαίνει στο Μοναστήρι στις 29 Αυγούστου. Η κηδεία έγινε στις 9 Δεκεμβρίου 2023 στο Σικάγο.

• Την Πέμπτη 14/12/2023 απεβίωσε ο **Κουλόπουλος Γεώργιος** του Κωνσταντίνου και της Αθηνάς, το γένος Τριβήλου. Η κηδεία πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 17 Δεκεμβρίου 2023 στο χωριό.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

Δωρεές εις μνήμην

• Εις μνήμην του **Γεωργίου Φλετουρή**, η οικογένειά του προσέφερε το ποσό των 50 ευρώ για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου και 50 ευρώ για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής.

• Εις μνήμην του **Νικολάου Γιαννούζη**, η οικογένειά του προσέφερε το χρηματικό ποσό των 150 ευρώ για την Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου και 300 ευρώ για τις εκκλησίες του χωριού μας.

• Εις μνήμην της **Τσέλιου Δέσποινας**, η οικογένειά της προσέφερε το χρηματικό ποσό των 200 ευρώ για το βάψιμο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου. Επίσης αντί στεφάνου χρήματα προσέφεραν οι οικογένειες των **Τσέλιου Νικολάου, Χριστοδούλου Ιωάννη, Τσέλιου Ελένης, Ζαχαρή Αικατερίνης** και **Τσέλιου Κωνσταντίνου**.

Διόρθωση

Στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας (155) σχετικά με τη δωρεά της **Αθηνάς Τσέλιου**, η οποία προσέφερε χρηματικό ποσό για το βάψιμο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου εις μνήμην των γονέων της, το ορθό είναι **Δημητρίου** και **Ασπασίας** αντί Δημητρίου και Ευσταθίας.

ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρίμηνη ενημερωτική πολιτιστική έκδοση
Ιδιοκτησία του Συλλόγου
Αρτοτινών Φωκίδας
Ν. Π. μη κερδοσκοπικό
Α.Φ.Μ. 090361430
Γραφεία: Αλκέτου 56 Βύρωνα
Τ.Κ. 16232 Τηλ. & Fax: 210 7655568
Συντακτική Επιτροπή:
Μαρτέκας Θεόδωρος
Μακρής Δημήτριος
Κάππα Ευσταθία

Εκδότης - Διευθυντής:
Θεόδωρος Μαρτέκας
Κιν.: 6980047446
e-mail: artotina.diakos@gmail.com

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Εκτύπωση:
Εκδόσεις Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστεά & Υιοί Ο. Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121
Τηλ.: 210 2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr

Ανακοινώσεις & Ευχαριστίες Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Αγίου Γεωργίου Αρτοτίνας

Η Επιτροπή θα ήθελε να ευχαριστήσει τους παρακάτω που συνέβαλαν χρηματικά για το βάψιμο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου:

Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Απόδειξης
Ράπτη Μαρία	29
Δρόσου Κική	30
Τσαμαδιά Ευθυμία	31
Μαυραγάνη Βασιλική	32
Μπραζούνη Πόπη	33
Κατσαρού Ανδριάννα	35
Τσακάλης Νικόλαος του Χαράλαμπου	
το γένος Κατσαρού	36
Ψωμάς Παναγιώτης	
και Κουλοπούλου Αθηνά	37
Κορδοπάτης Γρηγόρης	38
Οικογένεια Ξύγκη	
και Κουτσόβουλου Αθηνά	39
Παπασπύρου-Ντζελέπη Ειρήνη	40
Σιαπέρα Μαρία	41
Καραϊσκος Ιωάννης	42
Λαμπιδής Ηλίας	43
Αποστολάκης Βαγγέλης και Κατερίνα	44
Κακαλή Γεωργία	147
Τσέλιου Αθηνά	148
Κούρλης Ιωάννης	149
Κοκαλιάς Κώστας και Γιαννούλα	150
Αλεξανδρής Κωνσταντίνος του Ιωάννη	45
Σούφλας Βασίλειος	47
Οικογένεια Τσέλιου Δέσποινας	48
Τσαμαδιά Μαρία πρεσβυτέρα	55
Πατσιάς Ιωάννης	56
Μπουκουβάλας Γεώργιος	50
Τσιώτα Ελένη και Μαυρόπουλος Δημήτρης	57
Τσιώτας Γεώργιος	58
Κουλόπουλος Σπύρος	59
Μαρτέκας Κωνσταντίνος του Γεωργίου	60
Σιαπέρα Μαρία του Ντίνου	62
Καβουρίδης Βασίλης	63
Μαντούρλια Αρετή	64
Μπραζούνη Κωνσταντία	65

Μακράκης-Σιαπέρα Γεώργιος	67
Οικογένεια Τσέλιου Αικατερίνης	68
Δρόσου Γεωργία	69
Χριστοδούλου Κωνσταντίνος	70
Κακαλή Θεοδώρα του Ιωάννη	71
Οικογένεια Γιαννούζη Νικολάου	72
Σύλλογος Αρτοτινών "Ο Αθανάσιος Διάκος"	73
Ζουμά Ιωάννα του Χρήστου	49
Βήλος Ιωάννης	66

Η Επιτροπή θα ήθελε να ευχαριστήσει τους παρακάτω που συνέβαλαν χρηματικά για την ανακαίνιση του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου:

Παπασπύρου-Ντζελέπη Ειρήνη	34
Αλεξανδρής Κωνσταντίνος του Ιωάννη	46

Για τις εικόνες του τέμπλου της Αγίας Τριάδος χρηματικό ποσό έδωσαν:

Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Απόδειξης
Οικογένεια Δημητρίου Κ. Καπνιά	51
Οικογένεια Ιωάννου και Νικολάου του Κωνσταντίνου Καπνιά	52
Οικογένεια Εμμανουήλ Χαλίκη και Βασιλικής Καπνιά	53
Οικογένεια Αριστείδη Τριβήλου	54

Ο **Σκόνδρας Θεόδωρος** αντικατέστησε τα φθαρμένα τζάμια στον προθάλαμο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου.

Για τις δωρεές σχετικά με τις ανακατασκευές εκκλησιών μπορείτε να απευθυνθείτε στον **Ιωάννη Χριστοδούλου** στο τηλέφωνο 6946124580 και στον **Κωνσταντίνο Πλαστήρα** στο τηλέφωνο 6976642254.

Η Επιτροπή του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Ενορίας του Αγίου Γεωργίου Αρτοτίνας Χριστοδούλου Ιωάννης Τσαμαδιάς Αθανάσιος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΡΟΥΠΑΠΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	20.00€	ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΥ ΒΙΟΛΕΤΑ	20.00€
ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00€	ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ	20.00€
ΖΑΒΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	20.00€	ΚΑΚΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	50.00€
ΖΑΒΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	20.00€		

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ

Μπορείτε να καταθέσετε τη συνδρομή σας στον λογαριασμό
IBAN: GR3301101570000015729602225
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

28η Οκτωβρίου

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, γιορτάσαμε την Εθνική Επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 1940, με τη συμμετοχή των συγχωριανών μας. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, ακολούθησε δοξολογία, επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των πεσόντων από τον Πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου κ. **Βασίλειο Κάππα**, τον Αντιδήμαρχο Βαρδουσίων κ. **Κωνσταντίνο Παλασκώνη**, τον εκπρόσωπο του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρτοτινών "Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος" κ. **Νικόλαο Κατσαρό** και τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρτοτινών "Ο Αθανάσιος Διάκος" κ. **Θεόδωρο Μαρτέκα**. Ο Σύλλογος στη συνέχεια προσέφερε καφέ και αναψυκτικά στα καφενεία.

Η ταινία «ΔΙΑΚΟΣ ο Ηρωομάρτυς» "ταξιδεύει" στην Αμερική

HELLENIC CULTURAL CENTER NYC
INVITES YOU TO A SCREENING OF

ΔΙΑΚΟΣ
Ο ήρωομάρτυς
THE HERO-MARTYR

Writer/Director Archimandrite Pavlos Douras • Producer Filotimo Files / Holy Metropolis of Kitros
• Ex. Producer MASSIVE PRODUCTIONS • Key Cast Nectarios Tsorakis • Editor Spyros Kokkas
• Rustic Vangelis Fampas

"Diakos" is a feature film shot over a period of six months on the mountains of Greece with the participation of over 300 amateur actors, workers, seamstresses and crew. The script is based on the true events of a dark historical period, during which the subjugated Nation of the Greeks went through unimaginable trials! The hero-martyr Diakos - fought like a Hero, died like a Martyr - justly holds one of the most enviable positions in the hearts of the Greeks! He was the inspiration of the Greek fighters of 1821, the Liberators of Immortal Greece!

"THESPIAS" Theater, 25-02 Newtown Ave, Astoria, NY 11102, tel. 917-635-8867.
• Friday October 27, 2023, at 7.30 p.m.,
Εισιτήριο / donation: \$20
https://www.hellenicculturalcenternyc.com
Official site ΔΙΑΚΟΣ ο ηρωομάρτυς : https://www.diakos.gr/

Η ταινία «**ΔΙΑΚΟΣ ο Ηρωομάρτυς**» "ταξιδεύει" στην Αμερική και πιο συγκεκριμένα στη Νέα Υόρκη!!! Μαζί της "ταξιδεύουν" και οι αναφορές στην Αρτοτίνα μας, και στους οπλαρχηγούς που γεννήθηκαν και ανδρώθηκαν στο χωριό μας!!! Η ταινία προβλήθηκε στο Ελληνικό Κέντρο Πολιτισμού, 25-02 Newtown Ave. στην Αστόρια, την Παρασκευή 27 Οκτωβρίου 2023.

ΦΕΚ του 1904 με το οποίο εγκρίθηκε το τριήμερο πανηγύρι της Αρτοτίνας

Στο link: https://www.eetaa.gr/eetaa/metaboles/fek/1904/fek_163a_1904.pdf μπορείτε να διαβάσετε όλο το ΦΕΚ.

Περί συστάσεως ἐμπορικῆς πανηγύρεως ἐν Ἀρτοτίνῃ τοῦ δήμου Βωμέας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ χωρίῳ Ἀρτοτίνῃ τοῦ δήμου Βωμέας σύστασιν ἐμπορικῆς πανηγύρεως τελουμένης ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 29 μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους, ἐν τῷ πόρῳ τῆς διαλελυμένης Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου χωρίῳ.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουλίου 1904.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Γ. Ν. Θεοτόκης

Α. Ν. Σιμόπουλος

Ν. Α. Λεβίδης

Κων. Ἀργ. Λομβάρδος

Κ. Συολένσκη

Σ. Α. Κουλιουνδοῦρος

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν

Γ. Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Νέο Δ.Σ. της Ομοσπονδίας Συλλόγων Β/Δ Δωρίδας

Ενημερώνουμε πως το νέο Δ.Σ. της Ομοσπονδίας Συλλόγων Β/Δ Δωρίδας για την διετία 2023-2025 είναι:

Πρόεδρος: **Στέλιος Τσιώρης** - Πενταγιού

Α' Αντιπρόεδρος: **Θανάσης Κοντός** - Κερασιά

Β' Αντιπρόεδρος: **Δημήτρης Αλούπης** - Διχώρα

Γ. Γραμματέας: **Βαγγέλης Γραβάνης** - Κροκύλιο

Ειδικός Γραμματέας: **Γιώργος Γκιζάνης** - Κόκκινος

Ταμίας Α': **Ζωή Γκουνητή** - Κριάτσι

Ταμίας Β': **Δημήτρης Χολέβας** - Κονιάκος

Έφορος Δημοσίων Σχέσεων: **Δήμος Αρχοντούλης** - Διακόπι

Μέλη: **Δημήτρης Χατζηγεωργίου** - Αλποχώρι,

Έφη Κάππα - Αρτοτίνα, **Μαρία Παπανδρέου** - Δάφνος,

Γιώργος Νικολόπουλος - Ζωριάνος,

Σταύρος Ιωσηφίδης - Κάλιο, **Κώστας Τσατούχας** - Κουπάκι,

Κώστας Καλλιαντέρης - Περιβόλι, **Κώστας Λιάρης** - Τρίστενο,

Άγγελος Καντάρης - Ψηλό Χωριό.

Ευχόμαστε μια καλή θητεία με αποτελεσματική και γόνιμη συνεργασία μεταξύ των Συλλόγων και των χωριών μας!

Είχομαι ολόψυχα η Γέννηση του
Χριστού, να ζει με Αγάπη και
Αλληλεγγύη τις καρδιές μας!
Καλά Χριστούγεννα με την ευχή
το 2024 να είναι μια Ειρηνική
Χρονιά για όλο τον κόσμο!

Δημήτρης Γιαννόπουλος

Κοιτάζοντας προς τα πίσω

Οι ταχυδρόμοι του χωριού

Προπολεμικά, πριν δηλαδή από το 1950 που το χωριό μας δεν είχε ούτε καν αμαξιτό δρόμο, το ταχυδρομείο (η μεταφορά της αλληλογραφίας) γινόταν από την Αρτοτίνα προς το Λιδωρίκι και αντίστροφα. Τη διεκπεραίωση αναλάμβαναν με μίσθωση έργου αρτοτινοί πολίτες.

Ήταν πολύ δύσκολη εργασία κυρίως το χειμώνα, που εκείνα τα χρόνια ήταν πολύ βαρύς.

Συνήθως οι ταχυδρόμοι χρησιμοποιούσαν για τη μεταφορά του ταχυδρομείου (ταχ. σάκου κ.λπ.) τα μουλάρια τους, γιατί εκτός από την αλληλογραφία μετέφεραν και δέματα, φάρμακα και άλλα απαραίτητα είδη. Θα αναφέρω μερικούς παλιούς αρτοτινούς ταχυδρόμους, τα ονόματα των οποίων ερανίζομαι από το βιβλίο **“ΑΡΤΟΤΙΝΑ”** του αείμνηστου συγχωριανού μας **Γιάννη Ρουφαγάλη**. Έτσι από τη δουλειά του ταχυδρόμου πέρασαν οι: **Αριστείδης Κολοβός, Κώστας Ι. Ντζελέπης, Κώστας Μαρτέκας, Γιώργος Αθ. Κολοβός, Νίκος Κούστας, Θανάσης Ζουμάς, Κώστας Τσέλιος, Βασίλης Ι. Ντζελέπης**.

Όλοι οι ταχυδρόμοι ήταν συνήθως και αγωγιάτες. Αγροτικοί ταχυδρόμοι (διανομείς-κρατικοί υπάλληλοι) ήταν ο **Γεώργιος Διαμαντόπουλος** και ο **Βασίλης Γ. Τσιώτας**.

Μετά το 1950 ιδρύθηκε ταχυδρομικό γραφείο με μόνιμους και έκτακτους (εποχιακούς) υπαλλήλους. Το γραφείο αυτό εξυπηρετούσε και τις τηλεπικοινωνίες του ΟΤΕ. Οι προϊστάμενοι που πέρασαν από το γραφείο των ΕΛΤΑ ήταν οι: **Μίμης Ι. Κανούρης**, ο οποίος το οργάνωσε και υπηρέτησε αρκετά χρόνια, **Μανώλης Ταμπακάκης, Νίκος Π. Τσέλιος, Κώστας Α. Κολοβός, Μάκης Κ. Κούρλης** και **Κώστας Β. Φλετούρης**.

Οι ταχυδρόμοι εκείνης της εποχής ήταν συνήθως και αγωγιάτες. Θα αναφερθώ ιδιαίτερα σε τέσσερις αρτοτινούς ταχυδρόμους, που χρημάτισαν ταχυδρόμοι στη δεκαετία του '50, που τους θυμάμαι πάντα για την καλοσύνη τους και την προθυμία τους να μας εξυπηρετήσουν στα δύσκολα εκείνα χρόνια

της μαθητείας μας στο Γυμνάσιο Λιδωρικού.

Αυτοί ήταν: ο **Γιάννης Κολοβός**, ο **Βασίλειος Ντζελέπης**, ο **Γεώργιος Τσέλιος** και ο **Κων/νος Τσέλιος**.

Φοιτούσαμε τότε 5 ή 6 παιδιά, αν θυμάμαι καλά, στο Γυμνάσιο Λιδωρικού και περιμέναμε με χαρά τον ταχυδρόμο να μάθουμε τα νέα του χωριού, να μας φέρει τα χαιρετίσματα των οικογενειών μας και κυρίως να μας φέρει το δεματάκι με τα τρόφιμα (ψωμί, τυρί, αυγά κ.λπ.) για να επιβιώσουμε.

Το χειμώνα, όταν είχε κακοκαιρία οι ταχυδρόμοι δεν έπαιρναν το μουλάρι με συνέπεια να φορτώνονται τα πράγματα στην πλάτη τους για να διανύσουν απόσταση 45 χιλιομ. τις περισσότερες φορές κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες. Θα αναφερθώ σε δύο περιπτώσεις που έζησα και που δείχνουν πόσο δύσκολο και επικίνδυνο ήταν το μεροκάματο για τους ταχυδρόμους εκείνης της εποχής.

Α. Κάποια φορά στα μέσα του χειμώνα, δεν θυμούμαι ακριβώς την ημερομηνία, ξεκίνησε η μάνα μου να έλθει στο Λιδωρίκι για να με δει. Παρέα είχε τον ταχυδρόμο **Γεώργιο Τσέλιο**, που ήταν και συγγενής μας, και το δικαστικό αντιπρόσωπο καθ' όσον εκείνες τις ημέρες είχαν διενεργηθεί εκλογές, γεγονός σπάνιο για την εποχή.

Ξεκίνησαν από το χωριό με καλό καιρό, αλλά μετά από 2 ώρες πορεία ο καιρός άλλαξε και άρχισε να χιονίζει. Με δυσκολία έφτασαν απέναντι από το Διχώρι και έπρεπε να ανέβουν την ανηφόρα του Κοκκινόβραχου. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος, που ήταν άμαθος και ντελικάτος, κουράστηκε, κρύωσε και δεν μπορούσε να προχωρήσει. Έπεσε κάτω. Τότε ο αείμνηστος **μπαρμπα-Γιώργος** έδωσε στη μάνα μου τα πράγματα που κουβαλούσε και φορτώθηκε στην πλάτη του τον ανήμπορο δικαστικό και ανέβηκαν τη σχεδόν κάθετη ανηφόρα του Κοκκινόβραχου.

Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι ο **Γιώργος Τσέλιος** ήταν από τους ανδρειότερους αρτοτινούς, μεγάλος δουλευταράς, δίκαιος και με κοινωνική προσφορά. Με μεγάλη δυσκολία έφτασαν στη μακριά ράχη. Το ύψος του χιονιού ήταν πάνω από 20 εκατοστά και συνέχιζε να χιονίζει. Είχαν όμως φτάσει στο ψηλότερο σημείο που άρχιζε η κατηφόρα και ο ομαλός δρόμος. Ύστερα από 8 ώρες εξαντλητική πορεία έφτασαν στο Χάνι του Καραπιστόλη, στο οποίο σταματούσαν οι αγωγιάτες και οι οδοιπόροι για να ξεκουραστούν. Καθήσανε κοντά στην ξυλόσομπα να στεγνώσουν και ήπιαν από ένα τσίπουρο για να συνέλθουν.

Κοντά στο Χάνι ήταν και η στάση του λεωφορείου της γραμμής Λιδωρικού-Ναυπάκτου, στο οποίο επιβιβάστηκε ο δικαστικός με προορισμό τη Ναύπακτο. Φεύγοντας από το Χάνι ο δικαστικός δεν φιλοτιμήθηκε να πληρώσει ούτε τα τσίπουρα, που ήπιαν. Τα πλήρωσε ο ταχυδρόμος. Όταν έφυγε, διη-

γόταν η μητέρα μου, αγανακτισμένη για τη συμπεριφορά του και την αχαριστία του, είπε στον **μπαρμπα-Γιώργο**: «Γιώργο, τον κουβάλησες τόση απόσταση στην πλάτη σου, τον έσωσες και αυτός ο αφιλότιμος δεν μας είπε ούτε ευχαριστώ». Δυστυχώς υπάρχουν και τέτοιοι άνθρωποι. Εδώ επιβεβαιώνεται αυτό που έλεγε στην αρχαιότητα ο **Μένανδρος**: «Ως χαρίεν εστ' άνθρωπος, όταν άνθρωπος η».

Β. Το 1971 υπηρετούσα στο Δημ. Σχολείο Αρτοτίνας. Τότε το χωριό είχε αρκετό κόσμο και στο σχολείο φοιτούσαν 70 μαθητές.

Δε θυμάμαι ποιοι ήταν οι ταχυδρόμοι, αλλά ένας απ' αυτούς ήταν και ο αείμνηστος **Παπαγιάννης**, που χρημάτισε ταχυδρόμος, πριν χειροτονηθεί ιερέας.

Σ' ένα από τα ταξίδια του αντιμετώπισε σφοδρή κακοκαιρία και κινδύνευσε η ζωή του. Συγκεκριμένα ανεβαίνοντας από Λιδωρίκι προς Αρτοτίνα και φθάνοντας στο Διχώρι άρχισε να πέφτει πυκνό χιόνι. Στις 10:00 ώρα π.μ. τηλεφώνησε στον προϊστάμενο του γραφείου και τον ενημέρωσε, ότι ξεκινάει από το Διχώρι για Αρτοτίνα με πολύ κακό καιρό. Με ομαλές καιρικές συνθήκες για την κάλυψη της απόστασης Διχωρίου-Αρτοτίνας απαιτούνται 3 ώρες πεζοπορία. Πέρασαν όμως 6 ώρες χωρίς να φτάσει. Ανησυχήσαμε όλοι. Σήμανε η καμπάνα του χωριού και συγκεντρώθηκαν οι άνδρες των ΤΕΑ και με επικεφαλής τον ανθυπολοχαγό και τον γιατρό ξεκινήσαμε για να τον συναντήσουμε. Αγροτικός γιατρός τότε στο χωριό μας ήταν ο **Διονύσιος Σιδέρης**, εξάιρετος επιστήμονας και θαυμάσιος άνθρωπος.

Μέχρι εκείνη την ώρα το ύψος του χιονιού είχε φτάσει τα 25 εκατοστά και χιονίζε ασταμάτητα. Με δυσκολία φθάσαμε στη θέση: «Ντουζ-βαρκό». Εκεί συναντήσαμε τον ταχυδρόμο, που πάλευε απεγνωσμένα να βαδίσει μέσα στη χιονοθύελλα. Το μουλάρι το είχε αφήσει στη Σκαφιδόλακα. Μου έλεγε ο γιατρός, ότι μόλις αντίκρουσε τους χωριανούς έπεσε κάτω σχεδόν ημιλιπόθυμος.

Όταν συνήλθε τα πρώτα του λόγια ήταν: «Με έσωσε το άκουσμα της καμπάνας. Είχα σχεδόν καταρρεύσει. Ακούοντας την καμπάνα τονώθηκε το ηθικό μου και αναζωογονήθηκε η ελπίδα για να συνεχίσω».

Αυτά συνέβαιναν τότε που το χωριό μας, όπως προείπα, δεν είχε συγκοινωνία, το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο ήταν αναχρονιστικό, δεν υπήρχε διαδίκτυο και τόσα άλλα πολιτιστικά αγαθά, που απολαμβάνουμε σήμερα. Ωστόσο υπήρχαν οι διαχρονικές αξίες της ανθρωπιάς, της αλληλεγγύης, της αλληλοβοήθειας, της κοινωνικής εθελοντικής προσφοράς κ.λπ. που δυστυχώς σήμερα έχουν ατονήσει.

Τάσος Κουλός
Συνταξιούχος Εκπ/κός

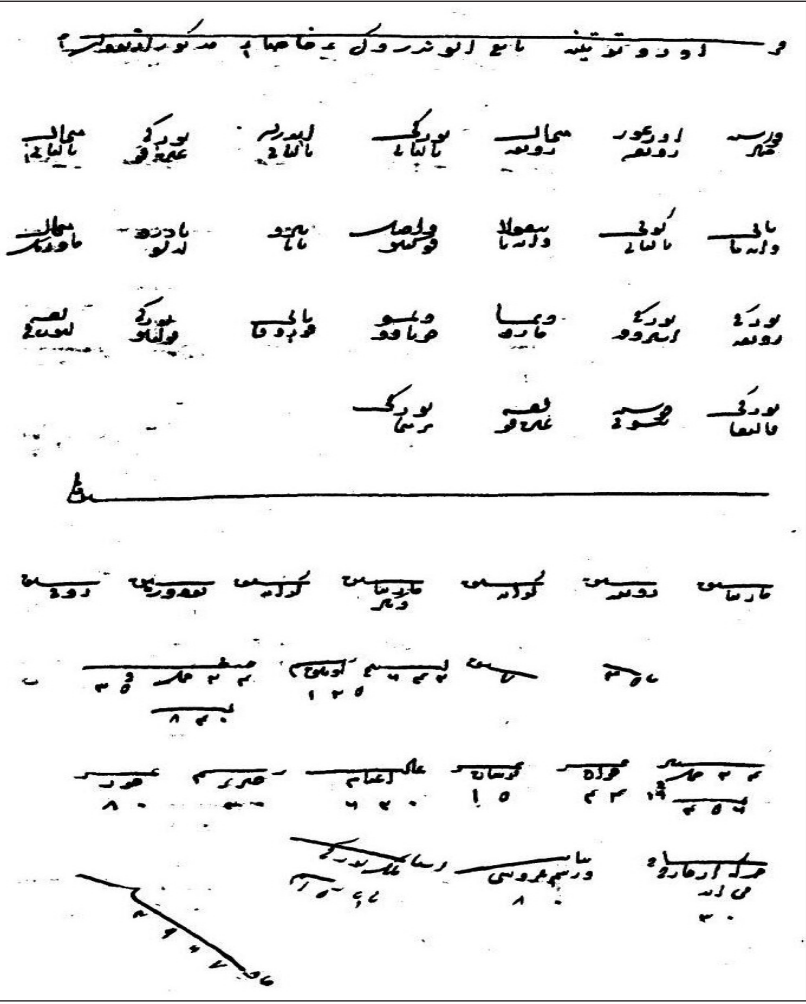
Η ΑΡΤΟΤΙΝΑ ΤΟΥ 1506

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι, ο Σύλλογος στα πλαίσια έρευνας της ιστορικής διαδρομής του χωριού μας, στην παρούσα θέση και των πρώτων κατοίκων της, εξασφάλισε σειρά Οθωμανικών φορολογικών απογραφών των ετών 1506, 1521, 1571 και 1645, στις οποίες φαίνονται ονομαστικά οι κάτοικοι του τότε υπάρχοντος οικισμού **Αρτοτίνα** καθώς και οι επιβαλλόμενοι φόροι σε είδος και χρήμα που έπρεπε να καταβληθούν από αυτούς.

Πηγή από την οποία αντλήθηκαν τα προαναφερόμενα στοιχεία είναι το BOA, TT36, σελ. 80

Όπου BOA: Başbakanlık Osmanlı Arşiv (Πρωθυπουργικό Γραφείο της Κων/πολης) το οποίο βρίσκεται πλέον με την ονομασία: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Osmanlı Arşivi (Προεδρία της Τουρκικής Δημοκρατίας, Προεδρία Κρατικών Αρχείων, Οθωμανικά Αρχεία) και TT 36: Tapu Tahrir defter 36

Σε πρώτη φάση παρατίθεται ο φορολογικός κατάλογος του έτους 1506 στην αρχική του μορφή (Παλαιοτουρκική γραφή) και η μετάφρασή του στη νεοτουρκική και Ελληνική.

Από το περιεχόμενο του καταλόγου προκύπτει ότι οι φορολογούμενες οικογένειες του χωριού ήταν 32 από τις οποίες στις 7, επικεφαλής ήταν χήρες γυναίκες. Ο συνολικός φόρος που έπρεπε να καταβληθεί ήταν 2967 Άσπρα (αργυρό Οθωμανικό νόμισμα) και αφορά το φόρο της δεκάτης και τη σπέντζα.

Ο φόρος της δεκάτης ήταν τακτικός φόρος για την αγροτική παραγωγή, τον οποίο επέβαλε ο Σουλτάνος στους υπηκόους της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, ανερχόταν στο 10% της αγροτικής και ζωικής παραγωγής και αποδιδόταν σε είδος ή και χρήμα.

Η σπέντζα ήταν χρηματικός φόρος που εισέπρατταν οι σπαχήδες από τους εγκατεστημένους στα φέουδά τους χριστιανούς χωρικούς και ο οποίος ήταν ανάλογος με την έκταση και την ποιότητα του καλλιεργούμενου εδάφους αλλά και την οικογενειακή κατάσταση του φορολογούμενου.

Από μια πρώτη και όχι σε βάθος ερμηνεία του περιεχομένου του καταλόγου, συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι οι μόνιμοι κάτοικοι πρέπει να ήταν 150 έως 180, (ήτοι 32 οικογένειες με 4-5 κατά μέσο όρο μέλη εκάστη, συν τους απαλλασσόμενους του φόρου, που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο). Σε ότι αφορά την ενασχόληση των κατοίκων, αυτή είναι κατ'εξοχήν η καλλιέργεια και η κτηνοτροφία. Καλλιεργούνται δημητριακά, κριθάρι, καρύδια και εκτρέφονται αιγοπρόβατα, χοίροι και μελίτσια.

s. 80 karye-i Ürütötina tabi-i Ülündürük an hassa-i mezkûr Arnavudan						
Kosta Çangar	Uzgun Runka	Mihal Runka	Yorgi Palyani	Andreya Palyani	Yorgi Ğreko	Mihal Palyani
Yani Vanya	Göni Palyani	Nikola Vanya	Vasil Kokino	Petro Papa	Mavro Pulo	Mihal Mavriki
Yorgi Runka	Yorgi İstroka	Dima Mazo	Dimo Hubavo	Yani Kuruka	Yorgi Kokino	Leka Lepureli
Yorgi Kalyka	Kosta Pisuni	Leka Ğreko	Yorgi Perça			
bîheva-i						
bîve Marina	bîve Runka	bîve Kyrana	bîve Marina diğەر	bîve Kyrana	bîve Ğodora	bîve Ruti
hâne 25	bîve 7					
ispence				642		
resm-i otlak				125		
hinta		himl 24 fi 35		kiymet 840		
şair		himl 24 fi 19		kiymet 456		
öşr-i kovan				44		
öşr-i küvâre				15		
adet-i ağnam				620		
resm-i hanazîr				20		
öşr-i cevîz				80		
bac-ı hamr ki ez haric						
mürr-i ayid				30		
niyabet ve resm-i arus				80		
asiyab mülk-i Yorgi		bab 1		resm-i 15		
hasil				2967		

Πλέον αξιόπιστα και ακριβή συμπεράσματα για την πορεία και εξέλιξη της **Αρτοτίνας** και των κατοίκων της, θα είναι ευκολότερα να εξαχθούν μετά τη μελέτη και δημοσίευση συνολικά και των τριών άλλων απογραφών, των ετών 1521, 1571 και 1645, οι οποίες είναι πλέον ακριβείς περιέχουν πολύ περισσότερα στοιχεία και θα δημοσιευτούν στα επόμενα φύλλα της εφημερίδας.

σελ. 80 χωριό Αρτοτίνα υπάγεται στο Λιδωρίκι, από τα χάρσια του προαναφερόμενου, Αλβανικό						
Κώστας Τσαγκάρης	Σγουρός Ρούγκας	Μιχάλης Ρούγκας	Γιώργης Παλιάνης	Αντρέας Παλιάνης	Γιώργης Γκρέκος	Μιχάλης Παλιάνης
Γιάννης Βανιάς	Γκιώνης Παλιάνης	Νικόλας Βανιάς	Βασίλης Κόκκινος	Πέτρος Παπάς	Μαυρόπουλος	Μιχάλης Μαυρίκης
Γιώργης Ρούγκας	Γιώργης Στρόκας	Δήμας Μάζος	Δήμος Χούμπαβος	Γιάννης Κουρούκας	Γιώργης Κόκκινος	Λέκας Λεπουρέλης
Γιώργης Καλύκας	Κώστας Πισούνης	Λέκας Γκρέκος	Γιώργης Πέρτσας			
χήρες						
χήρα Μαρίνα	χήρα Ρούγκα	χήρα Κεράνα	χήρα Μαρίνα άλλη	χήρα Κεράνα	χήρα Θοδώρα	χήρα Ρούτη
οικίες 25	χήρες 7					
σπέντζα				642		
φόρος λιβαδιών (φόρος δικαίωματος βοσκής)				125		
δημητριακά		φορτώματα 24 επί 35		πρόσοδος 840		
κριθάρι		φορτώματα 24 επί 19		πρόσοδος 456		
δεκάτη κυψελών				44		
δεκάτη μελισσιών				15		
φόρος αιγοπροβάτων				620		
φόρος χοίρων				20		
δεκάτη καρυδιών				80		
φόρος κρασιού						
αναμειγμένου με ρετσίνα						
λυγαριάς				30		
φόρος ποινικών						
αδικημάτων και φόρος γάμου				80		
μύλος, μούλκι του Γιώργη			κτίριο 1	φόρος 15		
				2967		

Φύση και Άνθρωπος

Εν αρχή ην η φύσις. Η φύση είναι η πραγματικότητα. Όλα είναι φύση. Και ο άνθρωπος φύση είναι. Και η κοινωνία φύση είναι, προέκτασή της. Όπως το ζώο μετεξελίχτηκε σε άνθρωπο, έτσι και η ανθρώπινη αγέλη μετεξελίχτηκε σε κοινωνία. Οι εξελίξεις και οι αλλαγές στη ζωή, που μελετούν -από τη σκοπιά της η καθεμιά- επιστήμες όπως η γεωλογία, η παλαιοντολογία, η αρχαιολογία, η ανθρωπολογία, διαρκούν βέβαια, όπως και οι «μέρες» του Θεού στη Γένεση της Παλαιάς Διαθήκης, μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Οι ανθρωπίνες κοινωνίες επιβίωσαν παίρνοντας πάντα από τη φύση ό,τι χρειάζονταν για να συντηρηθούν και να καλύψουν τις βασικές ανάγκες των μελών τους. Επιβίωσαν ακόμη βρίσκοντας τρόπους να προφυλαχτούν από τις φυσικές αντιξοότητες και τους κινδύνους της φύσης, άλλοτε επιτυχώς και άλλοτε όχι. Η φύση παρείχε γενναϊόδωρα τα αγαθά της και ο άνθρωπος, συμφιλιωμένος μαζί της, προσπαθούσε να αντλήσει και να εξασφαλίσει τα προς το ζην σε υποτυπώδεις αρχικά μορφές ανάπτυξης. Κάποτε η φύση «θύμωνε» και τότε οι άνθρωποι δεν ήξεραν πού να κρυφτούν. Τα ξεσπάσματά της ήταν σεισμοί, εκρήξεις ηφαιστειών, καταποντισμοί, πυρκαγιές, κατολισθήσεις, καταιγίδες, τυφώνες, κυκλώνες, θύελλες αλλά και ξηρασίες, σιτοδείες, λιμοί, λοιμοί, επιδημίες και όλα αυτά που ονομάζουμε και σήμερα φυσικές καταστροφές, ακραία καιρικά φαινόμενα, πανδημίες ή με τη γενική έκφραση «θεομηνίες», που ταυτίζει τη φύση με το Θεό.

Ωστόσο ο άνθρωπος πέτυχε πολλά και θαυμαστά παλεύοντας και ξεπερνώντας σταδιακά τα εμπόδια της φύσης, ανακαλύπτοντας και αξιοποιώντας τον πλούτο της προς το συμφέρον του και την κάλυψη των όλο και πιο αυξημένων αναγκών του. Ήδη ο Σοφοκλής, στο πρώτο στάσιμο της Αντιγόνης του, χαρακτήρισε τον άνθρωπο ως το πιο φοβερό και πιο θαυμαστό απ' όλα τα φοβερά και τα θαυμαστά, απαριθμώντας μάλιστα και τα επιτεύγματα που τεκμηριώνουν τη «δαινότητα» του ανθρώπου. Μόνο το θάνατο, λέει, δεν κατάφερε ακόμα να αποφύγει, ενώ έχει βρει τρόπους να γλιτώνει από πολλές αρρώστιες. Η αλήθεια είναι όμως πως και τότε και τώρα, με όλα τα θαυμαστά επιτεύγματά του, ο άνθρωπος παραμένει ανήμπορος στη δύναμη της φύσης και στην αιφνίδια επίθεση του απρόοπτου.

Παράλληλα βέβαια οι ανθρωπίνες κοινωνίες εξελισσόμενες και μεταβαλλόμενες από απλές και χορτοφαγικές σε «τρυφώσεις» και καταναλωτικές, οργανώθηκαν πολιτικά, βρήκαν τρόπους και συστήματα πολιτικής διακυβέρνησης, ίδρυσαν θεσμούς και θέσπισαν νόμους προσπαθώντας να εμποδίσουν τη βία και τους αλληλοσπαραγμούς, να συγκρατήσουν την ισχύ σε πλαίσιο δικαιοσύνης κατά το δυνατόν. Η ζωή πάντως βελτιωνόταν θεαματικά και ορισμένες κοινωνίες κατάφεραν να φτάσουν σε πολύ υψηλά επίπεδα διαβίωσης, ευημερίας, ποιότητας ζωής και πολιτισμού. Η εξέλιξη δεν έγινε βέβαια ούτε γρήγορα ούτε εύκολα ούτε παντού ούτε εξίσου. Έγιναν με το πέρασμα του καιρού και ανάλογα με τις φυσικές και ιστορικές συνθήκες, τις οικονομικές δυνατότητες, τη νοοτροπία, αλλά και τη θέληση, την εργασία, τη γνώση, που επένδυσαν οι διάφορες κοινωνίες σε όλες τις εποχές ως τις μέρες μας, όπου ο αγώνας του ανθρώπου συνεχίζεται.

«Φύσις κρύπτεσθαι φιλεί», λέει ο Ηράκλειτος, έχει δηλαδή τα μυστικά της η φύση, αλλά και ο άνθρωπος δεν παύει να προσπαθεί με την επιστημονική έρευνα να τα αποκαλύψει θέλοντας να φτάσει σε όλο και πιο υψηλά επίπεδα ανάπτυξης και ισχύος. Η οικονομική ανάπτυξη γίνεται πλέον αυτοσκοπός και ιδεολογία του καπιταλισμού όπου ο άνθρωπος, βιάζει και εκβιάζει τη φύση για να την αναγκάσει να υπηρετήσει τα ποικίλα συμφέροντα των ισχυρών. Με ευνοϊκές πολιτικές και νομικές ρυθμίσεις, με χημικές και τεχνολογικές παρεμβάσεις ο άνθρωπος μεταβάλλει, μεταλλάσσει και μετατρέπει τη φύση σε ορίζοντα κερδοφορίας, αδιαφορώντας αν η μετάλλαξη της φύσης υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής ή προκαλεί ανεπανόρθωτη βλάβη στο περιβάλλον, με κίνδυνο να οδηγήσει σε καταστροφή του πλανήτη. Ήδη η κλιματική αλλαγή (και όχι μόνο) κρούει τον κώδωνα του κινδύνου συνιστώντας μεγαλύτερη οικολογική ευαισθησία και ορθολογικότερη ανάπτυξη. Αλλά τη θέληση των ισχυρών ποιος θα μπορέσει να την εμποδίσει;

Παράλληλα εξάλλου ο άνθρωπος αλλάζει και τη δική του φύση, την ανθρωπινή, ώστε να την καταστήσει περισσότερο συμβατή με τη θέλησή του, με την επιθυμία του, με το γούστο του όχι μόνο αποκαθιστώντας

βλάβες και δυσλειτουργίες αλλά και διορθώνοντας ατέλειες, λάθη, ελλείψεις ή ενισχύοντας και προσθέτοντας δυνατότητες. Έτσι η φυσική κατάσταση του καθενός μπορεί να γίνει κατά περίπτωση φιλικότερη, υγιέστερη, ισχυρότερη, μακροβιότερη, νεανικότερη, αισθητικά ωραιότερη και ο άνθρωπος να ζει σε καλύτερη σχέση με τον εαυτό του, αρκεί βέβαια να διαθέτει τα απαιτούμενα χρήματα και οι ποικίλες τεχνικές επεμβάσεις (πλαστικής χειρουργικής, τεκνοποίησης, αλλαγής φύλου, ψυχοτρόπα φάρμακα κ.ά.) να γίνονται με τρόπο που να μη θέτει σε κίνδυνο τη ζωή και να μην έρχεται σε σύγκρουση με θεμελιώδη αιτήματα της ανθρωπίνης ύπαρξης και τους προβληματισμούς που θέτει η βιοηθική. Ή μήπως αυτά δεν έχουν πια σημασία;

Η φύση λοιπόν ήταν εξ αρχής και είναι πάντα η πηγή και η βάση της ζωής των ανθρώπων αλλά δεν μπορούμε να ξέρουμε τις δυνατότητες, την αντοχή, τα όριά της. Υποθέτουμε πως είναι άπειρα, ανεξάντλητα, απέραντα, αυτορρυθμιζόμενα. Είναι όμως; Το φυσικό περιβάλλον αλλάζει συνεχώς με τις ανθρωπίνες παρεμβάσεις, οι οποίες στην εποχή μας έγιναν εξαιρετικά έντονες, επίμονες και αδιάκοπες, για χάρη της ανάπτυξης και του κέρδους στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Το αθλητικό ιδεώδες «πιο γρήγορα, πιο ψηλά, πιο δυνατά» έγινε πλέον κοινωνικά κυρίαρχο καθορίζοντας και τις ατομικές συμπεριφορές: πιο πολύ, πιο πολλά, όλα, «απεριόριστα». Οι Έλληνες είχαν ανακαλύψει την έννοια του μέτρου και τη συναφή έννοια της ύβρης, έννοιες για τις οποίες ο «φασουτικός» άνθρωπος του καιρού μας αδιαφορεί, επιδιώκοντας την υπέρβαση, το παραπάνω, το καλύτερο, το άλλο, το αλλιώς, τείνοντας προς το άπειρο με κάθε κόστος.

Με την κάθε αλλαγή διαμορφώνεται μια νέα φύση που συνήθως συνοδεύεται από μια νέα νομοθεσία προσαρμοσμένη στη νέα πραγματικότητα εν αναμονή της νέας αλλαγής η οποία στην εποχή μας επέρχεται με όλο και ταχύτερους ρυθμούς, σε αντίθεση με τους αργούς ρυθμούς του παρελθόντος. Έτσι πορεύεται πια η ζωή του ανθρώπου. Ζητούμενο είναι να κρατηθεί η πορεία της σε αρμονία και ισορροπία με τη φύση, όχι σε ρήξη και πόλεμο, όπως φαίνεται να επιζητεί η άνευ ορίων και όρων ανάπτυξη.

Μπαλάσκας Κώστας

ΟΙ ΑΓΓΕΛΙΕΣ ΜΑΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ

• Διώροφη μονοκατοικία 100 τετραγωνικών μέτρων, εντός οικοπέδου 600 τετραγωνικών μέτρων και επιπλέον 600 τετραγωνικά μέτρα οικόπεδο κοντά στη Ζαβαλόβρυση.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6951930130

• Το οικόπεδο της Καλλιόπης Μαρτέκα 340 τετραγωνικών μέτρων κοντά στη Ζαβαλόβρυση.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6938882811

• Μονοκατοικία 80 τετραγωνικών μέτρων στην περιοχή Μπρούσκα.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6974644652

• Στην Αρτοτίνα του Δ. Δωρίδος, Ν. Φωκίδος, παλαιά πετρόκτιστη ισόγεια κατοικία, εμβ. 58 τ.μ. με κατώ εμβ. 54 τ.μ. και μεγάλη βεράντα, ανακαινισμένη ως προς το εσωτερικό δάπεδο από μπετόν και την ξύλινη στέγη, σε οικόπεδο εμβ. 425 τ.μ. Ελεύθερη προς διαμόρφωση της διάταξης των εσωτερικών χώρων.

Απεριόριστη θέα προς το χωριό και τα Βαρδούσια.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6944141836

• Οικόπεδο 189,79 τ.μ. στην Αρτοτίνα Φωκίδος με διώροφη κατοικία η οποία αποτελείται στο ισόγειο από δυο διαμερίσματα εμβαδού 32,69 τ.μ. και 31,79 τ.μ. και στον πρώτο όροφο από 1 διαμέρισμα 59,80 τ.μ.

Υπάρχουν επίσης ισόγεια αποθήκη 2,80 τ.μ. όλα πλήρως εξοπλισμένα.

Είναι νόμιμα κτισμένη με οικοδομική άδεια (249/1994) και τακτοποίηση με υπαγωγή στον Ν. 4495/2017.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6944125030

Πωλείται διώροφη μονοκατοικία 100 μ. (άδεια οικοδομής 2002) με οικόπεδο 258 τ.μ. στην Περιοχή Γαλατάδικα.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 2107640573

Δάση και Αποψίλωση Γιατί είναι σημαντικά τα δάση;

Τα δάση έχουν σπουδαία κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική αξία. Καλύπτουν το 43% της επιφάνειας της ΕΕ και φιλοξενούν το 80% της χερσαίας βιοποικιλότητας. Τα υγιή δάση είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής παγκοσμίως, επειδή δεσμεύουν διοξείδιο του άνθρακα από την ατμόσφαιρα. Τα δάση απορροφούν το ισοδύναμο του 8,9% όλων των ετήσιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ. Χάρη στις ικανότητες αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, τα δάση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την ουδετερότητα του άνθρακα. Είναι απαραίτητη, επομένως, η προστασία των δασών και των κοινοτήτων που εξαρτώνται από αυτά.

Ποιες είναι οι αιτίες της αποψίλωσης των δασών;

Η αποψίλωση των δασών συντελείται με ανησυχητικό ρυθμό σε όλο τον πλανήτη, έχοντας ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση αερίων του θερμοκηπίου και την απώλεια βιοποικιλότητας. Υπολογίζεται ότι πάνω από τα μισά τροπικά δάση παγκοσμίως έχουν καταστραφεί από τη δεκαετία του 1960.

Υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ της αποψίλωσης των δασών και της διεθνούς ζήτησης για εμπορεύματα των οποίων η εξαγωγή ή η παραγωγή συμβάλλει στην αποψίλωση και υποβάθμιση των δασών παγκοσμίως. Η ΕΕ είναι σημαντικός εισαγωγέας αυτών των εμπορευμάτων, και ως εκ τούτου έχει την ικανότητα να αντιμετωπίσει την αποψίλωση των δασών μέσω της εμπορικής της πολιτικής.

Η παράνομη υλοτομία επιδεινώνει το πρόβλημα και παρά τη νομοθεσία της ΕΕ, όπως είναι για παράδειγμα η επιβολή της δασικής νομοθεσίας, η διακυβέρνηση και το εμπόριο (FLEGT), εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική αιτία αποψίλωσης στην ΕΕ και σε ολόκληρο τον πλανήτη. Η κλιματική αλλαγή και η απώλεια της βιοποικιλότητας προκαλούν εντονότερα φαινόμενα ξηρασίας, πλημμύρων και πυρκαγιών, που οδηγούν στην περαιτέρω αποψίλωση των δασών, επιδεινώνοντας το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής. Η έκταση των δασικών πυρκαγιών του Αμαζονίου του 2019 ανέδειξε την ανάγκη για αντίδραση της διεθνούς κοινότητας.

Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η αποψίλωση των δασών;

Η αειφόρος διαχείριση των δασών εξισορροπεί τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της δασοκομίας με τους περιβαλλοντικούς στόχους για τη βελτίωση της υγείας των δασών και την αύξηση της προσαρμοστικότητας στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες. Τα δάση αντιπροσωπεύουν έναν πολλά υποσχόμενο τομέα της πράσινης οικονομίας, με δυνατότητα δημιουργίας 10 έως 16 εκατ. επιπλέον θέσεων εργασίας παγκοσμίως.

Η χρήση δορυφόρων για έγκαιρη προειδοποίηση φυσικών καταστροφών, όπως τα φαινόμενα ξηρασίας και πυρκαγιών, μπορεί να βοηθήσει στον μετριασμό των κινδύνων και στη βελτίωση της προστασίας των δασών.

Μια παρεξηγημένη ευχή

Γράφει ο Νικ. Μαυραγάνης

Αν τα διαγγέλματα και οι ευχές δεν ήταν το ήμισυ του παντός, τότε δεν θα τις έδιναν κατά κόρον οι πολιτικοί άρχοντες στους λαούς τους, ούτε οι θρησκευτικοί ηγέτες στους πιστούς τους, ούτε τα ταχυδρομεία θα μοίραζαν εκατομμύρια ευχετήριες κάρτες σε κάθε γιορτή και σκόλη, ούτε τα τηλέφωνα μας θα πλημμύριζαν από ευχετήρια μηνύματα.

Όμως «ο λόγος σου με χόρτασε και το ψωμί σου φάτο» δεν αρκεί, διότι αν η ευχή δεν είναι με ειλικρινής, τότε ένα πιάτο φασολάδα θα άξιζε περισσότερο απ' την ευχή σου! Πάντως οι ευχές είναι καλοδεχούμενες γιατί εκφράζουν κάτι που ζωντανά επιθυμούμε. Ωστόσο υπάρχει και εκείνη... που μερικές φορές προκαλεί παρεξηγήσεις και ενίοτε κινδύνους! Και...

Παρέρχομαι τη «...Δεξιά του Κυρίου», που στο πρόσφατο παρελθόν προκάλεσε έντονες πολιτικές αντιδράσεις και νοερά γυρίζοντας στ' αέχαστα περασμένα, σταματώ στην καλοπροαίρετη και άδολη ευχή ενός απλού ιεροψάλτη.

Ο μπάρμπα-**Πάνος Κούστας** ασχολείτο ολίγον τι και απ' όλα: λίγο φραγκοράφτης, λίγο αγρότης και άμισθος ιεροψάλτης στον Αϊ-Γιώργη, τον πολιούχο του χωριού.

Στην αρχή του εμφυλίου πολέμου (1947), πριν εκκενωθούν και ερημώσουν τα ορεινά χωριά μας, περνούσε μια ομάδα ανταρτών και το βράδυ μοιράστηκαν σε ορισμένα σπίτια για να κοιμηθούν. Ο μπάρμπα-**Πάνος** που είχε μεγάλο σπίτι, που «κουρνιαζανε» μόνο δυο «κούκοι» γερασμένοι, αυτός και η γριά του η **Χρυσάφω**, προσφέρθηκε και πήρε για κατάλυμα τον καπετάνιο και δυο τρεις ακόμα. Τους φιλοξένησε όσο καλύτερα μπορούσε και η **Χρυσάφω** κατέβασε από το γίκο τα καλύτερα σκεπάσματα που είχε και έστρωσε να κοιμηθούν.

Αξημέρωτα σηκώθηκαν να φύγουν και πάνω στον καφέ, καλοπροαίρετα ο γέρος, ευχήθηκε: «Να πάτε στο καλό και ο Θεός να τα φέρνει πάντα δεξιά». Ο «ύμνος της δεξιάς» έπεσε σαν κεραυνός εν αιθρία στ' αυτιά του καπετάνιου και η αντίδρασή του ήταν άμεση. Τα μάτια του σπίθισαν και πικρογέλασε το πρόσωπό του, χωρίς να φανερώσει όμως όλη την οργή του. Ίσια-ίσια η ευχή του «δεξιόχειρος Κυρίου» ήρθε σαν θεόπεμπτη ευκαιρία για να προπαγανδίζει τον αντάρτικο αγώνα:

— Εμείς γέροντα, που ξεκινήσαμε από τούτα τα ηρωικά μέρη, εναντίον των Γερμανών κατακτητών και συμβάλαμε τα μέγιστα, με αγώνα και αίμα για τη λευτεριά της πατρίδας, σήμερα δεχόμαστε αμείλικτο διωγμό από τους ιδεολογικοπολιτικούς μας αντιπάλους και διωκόμενοι καταφεύγουμε στα απάτητα βουνά και στα παλιά μας λημέρια, και συνέχισε, το πάθαμε σαν τον **Κολοκοτρώνη**, που πήγαινε στο καλύβι του να φάει λίγο ψωμί και κάποιος φίλος του τού είπε:

— Άϊντε **Κολοκοτρώνη** παιδέψου, παιδέψου και η πατρίδα θέλει σε ανταμείψει!

— Εμένα, του αποκρίθηκε, η πατρίδα θα πρωτοεξορίσει! Και η ευχή του έφερε κι αλήθεψε.

Όσο μιλούσε ο καπετάνιος ο γέρος έλαβε το χρόνο να στύψει το μυαλό του και να σκεφτεί καλύτερα. Κατάλαβε τη γκάφα του και τώρα έπρεπε να διορθώσει, αν διορθωνόταν. Αφού επιστράτευσε όλη την Εκκλησιαστική και λαϊκή σοφία που είχε στο θυμητικό του, μια κομψή ιδέα φεγγαβόλησε στο νου του και μ' αυτή προσπάθησε να τα μπαλώσει:

«Ως άνθρωπος σάρκα φαρών
και τον κόσμον οικών
έσφαλα συμπαθάτε με!»

Ύστερα από τη μεταμέλεια του γέρου το πρόσωπο του καπετάνιου άρχισε να μαλακώνει και τα μάτια του από αναμμένα κάρβουνα έγιναν χωνεμένη θράκα, τα γκριζα σύννεφα διαλύθηκαν πριν γίνουν μαύρα και οι σχέσεις τους ξαναγίναν ζαχαρίνες-μελάμενες.

Τέλος τους ξέβγαλε μέχρι τη Μπρουσκόβρυση, ευχόμενος αλλιώς: «Να πάτε στο καλό παιδιά μου και πάντα με τη νίκη». Εκείνοι τον ευχαρίστησαν και με βήμα γοργό χαθήκανε στο άγριο σκοτάδι.

Μια γριά, γειτόνισσα της Πάνας, η πασίγνωστη Τρελοχαμπέρω, μόλις βεβαιώθηκε πως ξεκουμπίστηκαν οι «γάτοι» κουκουσουρέυε την άλλη μέρα: «Η Χ'σάφω μαθές, εμ τους τάισε, εμ τους πότισε, πέντε-έξι νταβλαράδες, στο τέλος κατέβασε και τα... προικιά της και τους έβαλε να ξεραθούν!».

Συγχωριανοί μας επαγγελματίες

ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ

ΤΕ.Χ.ΡΑ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ
Βασιλείος Ράπτης & ΣΙΑ Ο.Ε.
Οικοδομικές Επιχειρήσεις - Ανελκυστήρες
Καίσαρειας 30-32 Βύρωνας
Τηλ.: 210 7643252
Καράμπελας Κώστας Α.Ε.Β.Ε.
Ανελκυστήρες
Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές
Αλκαμένους 109 & 122 Αθήνα 10446
Τηλ.: 210 8811927, 210 8816033
Fax: 210 8822308
Κολοδού Κ. Υιοί Ε.Π.Ε.
Εγκαταστάσεις-συντηρήσεις ανελκυστήρων
Θεσσαλονίκης 98 Κ. Πετράλωνα
Τηλ.: 210 3456091 Fax: 210 3413031

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ

ΛΑΚΟΥΜΕΝΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ

Κεντρικό: Ευπάλιο
Τηλ.: 26340 303839
Κεντρικό: Δάφνη
Τηλ.: 26340 303837
Κινητό: 6977965786
Αναλαμβάνουμε μνημόσυνα

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ & ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

Γρηγοράκης Βασίλης Χ.
Αρχιτέκτων Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Θυσίας 35 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 26935 Κιν.: 6974 326186
Ζουμά Κων. Μαρία
Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός
Εργολήπτρια Δημοσίων Έργων
Μελέτη-Κατασκευή -Επιβλέψη Οικοδομών
- Τακτοποίηση αυθαιρέτων
Π. Γρηγορίου Ε' 51 Ίλιον
Τηλ.-Fax: 210 2631143
Κιν.: 6972345438
Κανούρης Γιάννης Δημ.
Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Εθν. Αντίστασης 12 Μαρούσι
Τηλ.: 210 6141584 • Κιν.: 6977995489
Τριθόλου Μαρία & Χρύσα Βασ.
Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί ΜSc Ε.Μ.Π.
Μελέτη - Επιβλέψη οικοδομών
Τακτοποίηση αυθαιρέτων
Πιπίνου 5, Αθήνα
Τηλ.: 6972937146 - 210 8236066

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

Τσομάς Νίκος
Ίθακής 119 Άνω Γλυφάδα Τηλ.: 210 9634103
Γραφ.: 210 9853822 Κιν.: 6932346612

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΑ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ - Παύλου Π. Αικατερίνη
Ιπποκράτους 191-195 Αθήνα 11472
Τηλ.: 210 6468787 & 6972276222
site: www.tobilipollo.gr
e-mail: bibliopolipavlou@gmail.com

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Γρηγοράκη Μαρία
Διδότου 52, 10681 Αθήνα
Τηλ.: 210 3821662 • Κιν.: 6932356242
e-mail: grigoraki.mar@gmail.com
Λαβίδας Δημήτρης - Αλέξανδρος
Ζ. Πηγής 2-4 Αθήνα • Τηλ.: 210 3617257
Σμυρνής Δημήτριος
25ης Μαρτίου 8, 15124, Μαρούσι
Τηλ. γραφείου: 211-0143482
Κιν.: 6944 618766 • e-mail: smimisds@gmail.com
Τσέλιου Χριστίνα του Νικολάου
Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω
Δικηγορικό Γραφείο
Αγγ. Μεταξά 34 Γλυφάδα
Τηλ.: 2108981879 Κιν.: 6946857665
email: chris.tseliou@gmail.com

ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΟΙ

Δήμητρα Γ. Τσιώτα
Διαιτολόγος - Διατροφολόγος
Αθλητική Διαιτολόγος
Απόφοιτος Βρετανικών Πανεπιστημίων
University of Surrey (BSc)
University of Aberdeen (MSc)
25ης Μαρτίου 12 Περιστέρι 12132
Τηλ.: 210 5748221

ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΙΑΣ

Μαστρογεωργίου Α. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Βουνό - Θάλασσα - Camping
Λεωφ. Μαραθώνος 98 Γέρεκας Αττικής
Τηλ.: 210 6916762 Τ.Κ. 15344

ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ

Κάππας Κώστας Ι.
Γυναικεία ενδύματα
Όθωνος & Παπαδημητρίου 18 Κορωπί
Τηλ.: 210 6627498 Κιν.: 6974882669

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

Μελίστα Χριστίνα
Ενοικιαζόμενες γκαρσονιέρες
πλήρως εξοπλισμένες
Αρτοτίνα Φωκίδας Τηλ.: 6944125030
Μερζάκης Κώστας
Ενοικιαζόμενα δωμάτια
Ι. Λέκκα 1 Λουτράκι Τηλ.: 27440 22456
Μουρελάτου-Ζουμά Ειρήνη
Eirini's Apartments
Μεσολόγγι Αιτωλοακαρνανίας
+30 6955759681 e-mail: eirinimourelatou@gmail.com
Thea Monastiraki
ROOMS TO RENT
Μοναστηράκι Δωριδός
Τηλ.: 26340 51113 • Κιν.: 6944777612 - 6932919333
Facebook: Thea Monastiraki

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ-ΕΜΠΟΡΙΑ ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΩΝ

Σκόνδρας Θεόδωρος Γ.
Αγίου Ανδρέα 58, Πάτρα
Τηλ.: 2610647386 • Κιν.: 6948510430

ΕΠΙΠΛΑ

Γιαννουδάκης Κώστας
(ούζ. Ευφροσύνης Α. Σιώκη)
Επιπλα γραφείου-Μεταλλικά-Βιβλιοθήκες-Ντουλάπες
Ερμού 103 Αθήνα Τηλ.: 210 3212402

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ - ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ

Καρβέλης Νικόλαος
Ταβέρνα - Ευπάλιο Φωκίδας
Τηλ.: 26340 51296
Τριθόλος Κώστας Αρ.
Καφέ μπαρ-Ψησταριά
Αρτοτίνα Τηλ.: 22660 51828
Ψήνων και Μεθώ - Σιώκη Ευφροσύνη
Μπριζόλα - Μπιφτέκι
Ηρώων Πολυτεχνείου 22 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9962004
MoMix Bar Θ. Κουτσόθουλος & Σια
Βουτσάν 36, Αθήνα 11854 (Γκάζι)
Τηλ.: 6974350179 • info@momixbar.com

ΖΩΤΡΟΦΕΣ

Αλεξανδρής Χρήστος
Ζωτροφές - Καστράκι Φωκίδας
Τηλ.: 26340 38576
Αφοί Μαυραγάνη του Αποστόλου
Ζωτροφές - Είδη κυνηγίου
Ευηνοχώρι Μεσολογγίου
Μαυραγάνης Βασίλειος Αποστ.
Κάτω Ευηνοχώρι Μεσολογγίου
Γεωργικά Φάρμακα, Λιπάσματα & Σπόρια
Άγιος Αθανάσιος Μεσολογγίου
Ζωτροφές Τηλ.: 6972412830

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ & ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ

Κατσαρός Δημήτρης
Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
Αγριλιά Μεσολογγίου
Τηλ.: 26310 26466 • Κιν.: 6977944673
Αρτοτίνα: 22660 52687
ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΕΥΗΝΟΧΩΡΙ
Ξηρού Γεωργία Β.
Υδραυλικά - Θέρμανση - Αρδευτικά
- Μελέτες - Εγκαταστάσεις
Τηλ.: 26310 39586
Τσαμαδιάς Θανάσης
Ηλεκτρολογικές εργασίες
Λευκωσίας 9 Γλυφάδα
Τηλ.: 210 9612606 - 210 9646726
Κιν.: 6944610184
Τσέλιος Γιώργος Κ.
Υδραυλικά-Είδη Θέρμανσης
Ιπποκράτους 4 Π. Φάληρο Τηλ.: 210 9815025

ΙΑΤΡΟΙ

Δρούγκας Σ. Γεώργιος
Ειδικός Καρδιολόγος
Μέλος της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας
25ης Μαρτίου 76 Πετρούπολη Τ.Κ. 13231
Τηλ.-Fax: 210-5059754 Κιν.: 6974581726
Παλασκώνης Ιωάννης Δ.
Ιατρός - Γενικός Χειρουργός
Ιατρείο: Λευκωσίας 49 Αθήνα
Τηλ.: 6944883425 Τηλ./Fax: 210 8617201
Κλινική ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟ Τηλ.: 210 6926501

ΙΑΤΡΟΙ

Τσιτσής Βασίλης Αρ.
Γυναικολόγος Επιμελητής Α' Μαιευτικής
Γυναικολογικής Κλινικής
Γενικό Νοσοκομείο Πύργου Κιν.: 6944792525
Τσιώτα Ασπασία
Ψυχολόγος
Χώρος Συμβουλευτικής & Ψυχοθεραπείας
Πατρ. Ιωακείμ 2 Περιστέρι 12132
Τηλ.: 210 5775255
e-mail: aspasia.tsiota@gmail.com
Φασίτσας Δημήτρης
Ειδικός Καρδιολόγος
Διδάκτωρ Πανεπ. Αθηνών
Λ. Κηφισίας 330 Χαλάνδρι
(είσοδος από Κορδελιού 8)
έναντι Νοσοκ. Υγεία Τ.Κ. 15233
Τηλ.: 210 6855951-2-3-4
Fax: 210 6855949 • Κιν.: 6934781806
www.kardiologico.gr
e-mail: kardio@otenet.gr

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Νικόλ Αθανίτη All About Care
Νοσηλευτικές υπηρεσίες
και φροντίδα υγείας κατ' οίκον
Παναγή Τσαλδάρη 17Α Μαρούσι
Τηλ.: 210 2205609

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΚΤΙΡΙΩΝ

Λαβίδας Αλέξανδρος
Όμιλος Εταιριών - Σταδίου 51 Αθήνα
Τηλ.: 210 3246397 - 210 3219605
- 210 3216164

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Λαζαρίδου Τριανταφυλλιά
Ελεύτερος επαγγελματίας
Manager καλλιτεχνών
Εκμετάλλευση γκαρνταρόμπας
Τηλ.: 6943512460

ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ

Ναπα Κορμωτήριο
Νανά Παπαβασιλείου
& Σοφία Καρβέλη
Γυναικεία - Ανδρικά - Παιδικά
Δημοκρατίας 3 & Λ. Ειρήνης Πεύκη
Τηλ.: 210 8068116

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Maris Exclusive Jewelry
Δρόσου Ελένη
Ηφαίστου 5 Αθήνα • Τηλ.: 210 3219082
Πανδρόσου 83 Αθήνα • Τηλ.: 210 3213090
website: www.marisjewelry.gr
e-mail: info@marisjewelry.gr

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ

ΣΕΡΕΝΤΕΛΛΟΣ ΔΩΡΙΚΑ ΚΡΕΑΤΑ
Ευπάλιο Φωκίδας
Τηλ.: 26340 52000 • Οικ.: 26340 53152
Κιν.: 6946636590

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΙ

Κανούρης Αθ. Τάσος
Λ. Μεσογείων 419
Τ.Κ. 15343 Αγ. Παρασκευή
Τηλ.: 210-6015181 • Fax: 210-6003906
e-mail: tasoskanouris@gmail.com

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ – ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΜΟΙ

Αποστολάκης Βαγγέλης
Εκτελωνιστικές εργασίες
Λ. Δημοκρατίας 143 Κερατσίνι
Τηλ.-Fax: 210 4003244
Τηλ.: 6972236732
TAXISCODE
Παπαναστασάτου Αγγελική
Φοροτεχνικό-Λογιστικό γραφείο
Α' τάξης
Μωρογιάννη 14 - 12133 Περιστέρι
Τηλ.: 210 5776108 - 6979227073
Fax: 210 5719550
e-mail: aggrapa@otenet.gr

ΜΕΣΙΤΙΚΑ

ΕΥΡΩΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΙΚΗ
Κατσαρού Β. Μαρία
Ευπάλιο: Τηλ.: 26340 51619
Κιν.: 6973007819
Αθήνα: Ξάνθου & Παπαφλέσσα
15451 Ν. Ψυχικό
Τηλ.: 210 6749557 • Fax: 210 6712706
Κιν.: 6946578063

ΜΕΣΙΤΙΚΑ

Μαυραγάνης Περικλής Σταμ.
Σύμβουλος Ακινήτων
Αναξαμένους 5 Χαλάνδρι 15238
Τηλ./Fax: 210 6010660
Κιν.: 6974317194
www.mesitiko-mavraganis.gr
perikles.mavraganis@gmail.com

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Τσέλιος Αθ. Γεώργιος
Μεταλλικές κατασκευές
-Μεταλλικά Κτίρια
Κουφώματα Αλουμινίου
-Σκάλες-Συστήματα Σκίασης
Τσώρτσιλ 32 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9932378 Fax: 210 9931887
Κιν.: 6948537807
www.gtselios.gr
email: info@gtselios.gr

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ

Τσώρης Ηλίας
Πλ. Μεσολογγίου 8 Παγκράτι
Τηλ.: 210 7220826

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κορδοπάτης Γιάννης
Οικοδομικές εργασίες
Πέτρουλα 4 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 24118 & 6977 463850
Τσαμαδιάς Χρήστος
Οικοδομικές εργασίες
Άγιος Αθανάσιος Μεσολογγίου
Τηλ.: 26310 24000

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Ρουφαγάλας Γιώργος & Κώστας
Μουσική - Φωτισμός -
Οπτικοακουστικό υλικό
Σαλαμίνας 4 Παλλήνη Τ.Κ. 15351
Όρνος Μυκόνου Τ.Κ. 84600
Σ. Τρικούπη 18Α Λεμεσός Τ.Κ. 3077
Τηλ.: + 30 210 6669343
Κιν: + 30 6986261100 (Ελλάδα)
+ 357 96034989 (Κύπρος)
e-mail: george@lively-events.com
www.lively-events.com
Κρανιάς Φόσκολος Κώστας
Φωτισμός - Ήχος - Laser
• Ενοικίαση οπτικοακουστικών
συστημάτων
• Service μηχανημάτων
• Διοργάνωση εκδηλώσεων
Ξυλοκάστρου 18 Ίλιον Αθήνα
Αγ. Σοφία Μύκονος
Κιν.: 6932573646
www.crownmedia.gr
e-mail: info@crownmedia.gr

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Κακαλής Δημήτρης
Πρατήριο υγρών καυσίμων
Λ. Πεντέλης 139 Χαλάνδρι
Τηλ.: 210 6840850 & 6977682015

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Αλεξανδρής Ιωάννης
Ανταλλακτικά αυτοκινήτων
Είδη Φανοποιίας
Μεταχειρισμένα ανταλλακτικά Mercedes
Κιν.: 6944148514 • Τηλ.: 26340 38515
Ζαχαρίας Νίκος
Εξουσιοδοτημένο συνεργείο FORD
1ο χλμ. Εθν. Οδού Ναυπάκτου - Ιτέας
Καρούλα Δάφνης Ναύπακτος
Τηλ.: 26340 29630
Κάππας Γιάννης
Συνεργείο αυτοκινήτων παντός τύπου
Ερμιονάσσης 7 Νέα Ιωνία
Τηλ.: 6978856286
Κουτσόθουλος Γιάννης
NISSAN SERVICE
Ιπποκρήνης 45 & Κοκκινόπουλου
Ζωγράφου • Τηλ.: 210 7704990

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Μπραούνος
Εξουσιοδοτημένος Επισκευαστής OPEL
Κωνσταντίνος Β. Μπραούνος & ΣΙΑ Ε.Ε.
Τ.Κ. 14342 Ν. Φιλαδέλφεια
Τηλ.: 210 2773296 • Fax: 210 2794102
e-mail: kbraunos@otenet.gr
Τσιτσής Γιάννης Κ.
Συνεργείο αυτοκινήτων Παντός τύπου
Εργατών Τύπου 12 Κάτω Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9709632 • Κιν.: 6972953532

TAXI

Αλεξανδρής Ιωάννης
Ταξί Ναύπακτος
6944148514
Μαρτέκας Θεμιστοκλής Ευθ.
Τηλ.: 210 9735511
Μπαλής Γιώργος Νικ.
Βλαχόπουλων 32 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 27143 & 6977434828
Μαυραγάνης Χρ. Γιάννης
Άγιος Γεώργιος Μεσολογγίου

ΤΕΝΤΕΣ

Αυζώτης Βασίλης
Τέντες - Πέργκολες Κατασκευή
& Εμπορία Χονδρική - Λιανική
Δημοχάρους 3 Περιστέρι
Τηλ.: 210 5728124 - 210 2010497
Fax: 210 5743784 • Κιν.: 6932003232

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Μαυραγάνης Περικλής Κων.
Τηλεπικοινωνίες
Αυτοματισμός γραφείου
Στρατηγού Μακρυγιάννη 10Α
Νέα Φιλαδέλφεια Τ.Κ. 143 42
Τηλ.: 210 2519336 Fax: 210 2516104
www.mavraganis.gr
e-mail: periklis@mavraganis.gr

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Παλασκώνη Κ. Αικατερίνη
Γραφείο Γενικού Τουρισμού EOS TRAVEL
Εισιτήρια ακτοπλοϊκά, αεροπορικά.
Κρατήσεις ξενοδοχείων, εκδρομές,
ενοικιάσεις πολυλμαν Βεϊκού 31 Γαλάτσι
Τηλ.: 210 2138866 - 210 2930111
& 210 2928028

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Μπαλλής Νικόλαος
Φαρμακοποιός
Κανακάρη 207 (γωνία Μισούλη) Πάτρα
Τηλ.: 2610 339769 • Κιν.: 6975912491
e-mail: balisnikolaos6@gmail.com

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Βήττας Δημήτριος
Φυσικοθεραπεία
• Ηλεκτροθεραπεία • Θεραπευτική μάλαιξη
• Διαθερμία • Laser • Θεραπεία οσφύος
• Γυμναστική
Ελευθ. Πολιορκημένων 12 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 27242 Κιν.: 6947354639
Μανωλάς Ιάκωβος & Τσούμα Βάνα
Φυσικοθεραπευτήριο
Βασ. Γεωργίου Β' 29 & Σπ. Μερκούρη
Παγκράτι • Τηλ.: 210 7229447

ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατσούνη-Κολοδού Ειρήνη
Φυτώριο-Δέντρα-Θάμνοι-Γλάστρες
5ο χλμ. Λεωφ. Σπάτων
Τηλ.: 210 6666178
Κατσούνης Νίκος Κ.
Φυτά εσωτερικών χώρων-
Λιπάσματα-Χώματα-Σπόροι
Αναγυρόντος 9 Τ.Κ. 16672 Βάρη
Τηλ.: 210 6666213

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ

Τσόγκας Θανάσης
Επαγγελματική φωτογραφία-VIDEO
Τηλ.: 210 6464018 • Κιν.: 6974975160

ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ

Μαστρογεωργίου Αγγαία
Χρώματα - Σιδηρικά
Είδη Οικιακής Χρήσης
Αγ. Τριάδας 63 & Κων/νου
Όθωνος Δάβαρη - Παιανία
Τηλ.: 210 6645895